

V Ljubljani, v petek, dne 31. marca 1911.

Naročnina za Avstroogersko: 1/4 leta K 1:80 1/2 leta K 3:50 celo leto K 7:— za inozemstvo: " " 2:30 " " 4:50 " " 9:—		Redakcija in administracija: Ljubljana, Frančiškanska ulica št. 8. Telefon (začasno) 118. Naročnina za Ameriko znaša celoletno 12 K.		Oglasnina za petitno vrsto enkrat 30 vin.. Pri 10 objavah se dovoli 5% pri 20 — 15%, pri 30 — 25% in pri 40 — 35% popusta.	
Leto I.	Posamezna številka 14 vinarjev.	Na naročila brez denarja se ne ozira.	Reklamna vrsta po 1 kroni.	Štev. 6.	

Petdesetletnica „Slovanske Čitalnice“ v Trstu.

☞ Anton Truden.

☞ Buffet pri čajnem večeru „Čitalnice“.

Skupina gostov pri čajnem večeru.

Gledališka predstava „Možiček“ (1911).

Izlet „Glasbene Matice“ v Opatijo. Siamska dvojčka. Ziljanke iz Ziljske doline. Aleš iz Razora.
 Poset nemškega cesarja in cesarice na Dunaju.

Vabilo na naročbo.

„Slovenski Ilustrovani Tednik“ se je udomačil in priljubil po vseh slovenskih krajih. List še sicer ni tak, kakršen bi naj bil in kakršnega si tudi sami želimo. Delovali pa bomo neumorno, da ga spopolnimo, da bo res vseslovenski ilustrovan informativen časopis.

Slovenski Ilustrovani Tednik je in ostane nestranski in nepolitičen, zabaven in poučen list s slikami ter ima samo informativen in kulturni namen. Takšnega lista Slovenci in sploh Jugoslovani doslej še nismo imeli in ker nam je nujno potreben, naj deluje vsak po svojih močeh, da se Slovenski Ilustrovani Tednik razširi v vse kraje in v vse slovenske in sploh jugoslovanske družine, da spodrine razne tuje ilustrovane liste, ki se tako šopirijo po naših gostilnah in družinah, ki povečujejo nam sovražno tujstvo ter le prepogosto v besedi in s slikami zasmehujejo, kar je nam Slovincem drago in sveto.

Slovenski Ilustrovani Tednik pa bo s članki in slikami služil zabavi in pouku ter izobrazbi Slovencev in Jugoslovancev ter bo s tem, da bo povečeval slovenske institucije (društva i. dr.), da bo slavil slovenske zasluzne žene in može, da bo opozarjal na krasoto slovenske domovine in slovenskih šeg, zbujal in krepil v slovenskem narodu narodno zavest in krepko voljo, da bo mogel Slovenec uspešno biti težaven boj za obstanek in napredek.

„Slovenski Ilustrovani Tednik“ pa bo mogel uspešno vršiti svojo nalogo le, če pridobi znatno število naročnikov, kajti stroški za slike so ogromni. Kdor še ni naročnik, naj se naroči! Prosimo pa tudi vsakogar, naj priporoča „Slovenski Ilustrovani Tednik“ svojim znancem in prijateljem ter mu naj pridobiva naročnikov. Naročnina je tako malenkostna, da jo zmore vsakdo:

četrtletno znaša	1.80 K
polletno	3.50 „
vseletno	7.— „

posamezna številka po trafikah pa stane le 14 vinarjev.

V prihodnji številki začnemo priobčati Oldrich S. Kosteleckyja humoreske: „Pametnejši odneha“, „Prva ljubezen gosp. Steerwinga“, „V senci sokolskih perutih“, „Ključ gospe Pri-Pru-Pre“, „Svoji k svojim“, „Čudna pot“ itd. — Kostelecky je najboljši češki humorist in ni znan le Čehom temveč vsem Slovanom.

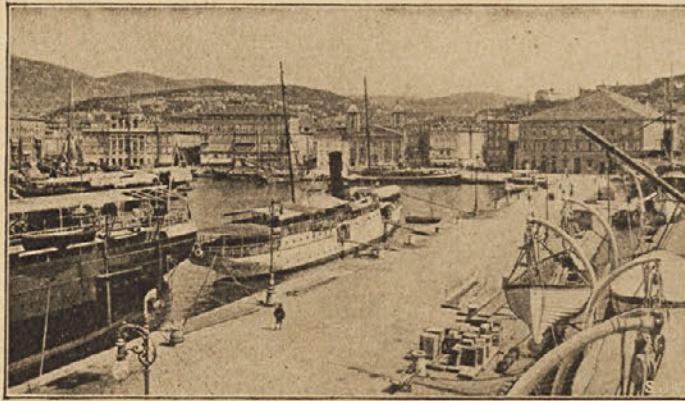
Imamo pa pripravljenih tudi nekaj izvornih slovenskih leposlovnih rečij, in nam je obljubilo mnogo odličnih slovenskih pisateljev sodelovanje, tako da bo „Slovenski Ilustrovani Tednik“ lahko izvrševal nalogo, biti v pouk in zabavo slovenskemu ljudstvu.

Uredništvo in upravništvo.

50letnica „Slovenske Čitalnice“ v Trstu.

Govoriti o zgodovini „Slov. čitalnice“ v Trstu, ali o probuji narodne zavesti med tržaškimi Slovenci, ali o prvih narodnostnih bojih tržaškega slovenskega življa; to vse so pojmi, ki se skoro docela krijejo. To društvo, ki je te dni slavilo 50letnico svojega obstanka, je bilo dolgo časa, in je deloma še vedno os, okolo katere se je sukalo, in se v marsikaterem pogledu še suče družabno in javno življenje tržaških Slovencev. „Slov. Čitalnica“ je matica, od katere so izhajala in se odcepljala po potrebi druga slovenska in slovanska društva v Trstu in okolici. V slednjem času goji

„Slov. Čitalnica“ v prvi vrsti pač družabno življenje med tržaško slov. inteligenco, ali jasno je opaziti tudi njeno tendenco po demokratizaciji, ker „Slov. Čitalnica“ ima še vedno veliko nalogo, ki jo mora izpolniti v bodočnosti, je dejal v svojem govoru o priliki slavnostne akademije „Slov. Čitalnice“ njen sedanji, vsestransko agilni predsednik dr. Egon Starč. Posneti nam bodi dovoljeno iz njegovega govora par

Iz Trsta.

vodilnih misli in zgodovinskih reminiscenc.

„Slov. Čitalnica“ ni sicer prvo slovensko društvo, ki se je ustanovilo v Trstu, pred njo je že delovalo „Slavjansko društvo“, ustanovljeno v burnem letu 1848. z okroglo 500 članov ter s svojim glasilom, polmesečnikom: „Slovanski Rodoljub“, pozneje „Jadranski Slovan“. Nastopivši absolutizem pa je vse to uničil. Ali prišla je zopet svobodnejša doba, in tedaj se je 29. januarja 1861. vršil prvi glavni zbor, rekel bi, nanovo probujene „Slov. Čitalnice“ v tedanjem „hotel grande“. Predsedoval mu je slov. rodoljub, trgovec Ed-

učeval v češčini in tudi ustanovil v čitalnici prvi slovenski pevski zbor, katerega do takrat še ni bilo v Trstu. Tajnik Cegnar in za njim drugi društveni tajnik pisatelj Franc Levstik sta pa društvenike poučevala v slovenskem jeziku.

V „Čitalnici“ so bili zastopani v začetku vsi slovanski narodi: Slovenci, Hrvati, Srbi in Čehi. Pozneje so se sicer ločili ter ustanovili svoje lastne kružke in skupe, vendar so ostali do danes v tesnem stiku s „Slov. Čitalnico“, ki šteje mnogo Hrvatov in Srbov med svoje najdelavnejše člane kakor na pr. častna člana Gjuro Vučkovića in Filip Ivaniševića. „Češka beseda“ pa ima danes s „Slov. Čitalnico“ skupen sedež v tržaškem „Narodnem domu“. Ideja ustanoviti „Narodni dom“ se je namreč rodila v „Slov. Čitalnici“, sprožil jo je društveni tajnik dr. Mandič na obnem zboru dne 24. dec. 1876. In od tedaj se je to idejo najintenzivneje zasledovalo ravno v „Slov.

Čitalnici“. L. 1900. se je pod predsedstvom dr. Slavika osnovalo društvo „Narodni dom“, in štiri leta pozneje je bila ideja s pomočjo „Tržaške posojilnice in hranilnice“ realizovana. „Slov. Čitalnica“, dosedaj preganjana po mahinacijah fanatičnih Italijanov, je prišla zdaj pod domačo streho, z njo tudi „Sokol“ in druga društva.

„Slov. Čitalnica“ sicer ni bilo politično društvo, ali do leta 1875., ko se je iz nje okrilja osnovalo politično društvo „Edinost“, je bila razen socialno in kulturno, tudi politično središče trž. Slovanov vobče. L. 1878. je „Slov. Čitalnica“ izvolila

Pozdrav v Volosku. (Vkljub slabemu vremenu sta se posrečili našemu fotografu, dve fotografiji o prihodu pevskega zbora „Glasbene Matice“ v Opatijo.)

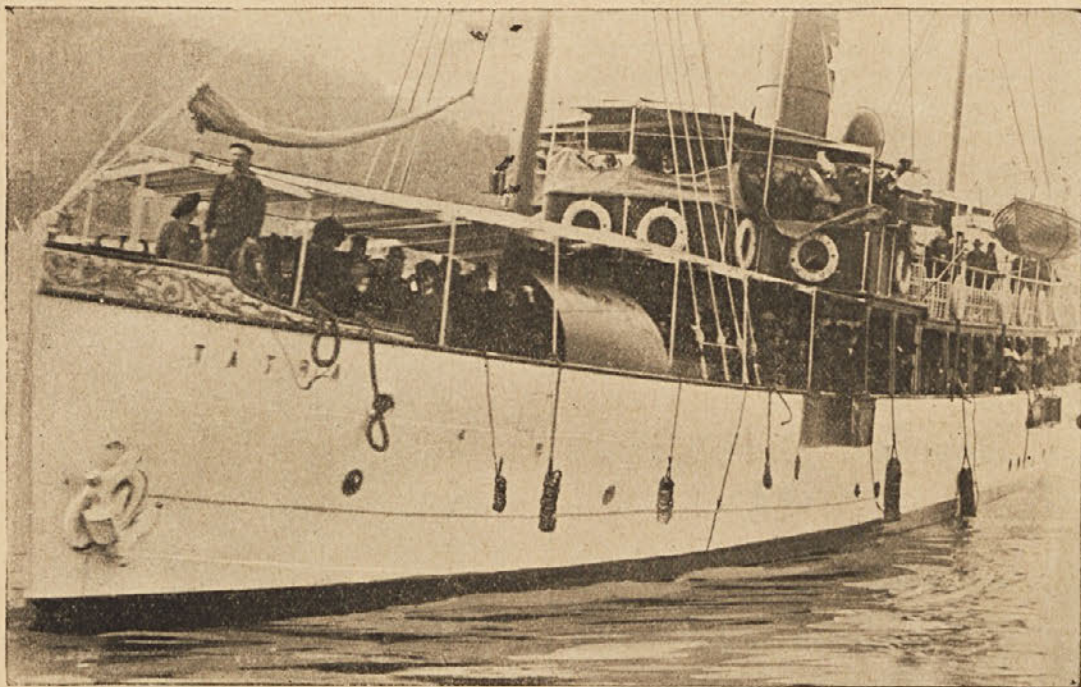
vard Sorč, zapisnikar pa mu je bil slovenski pesnik Fr. Cegnar. Prvi odbor se je sestavil sledeče: dr. Jos. Doljak, predsednik, Fran Pleše (trgovec), Miha Stosič (uradnik), Andrej Zorman (trgovec, l. 1873. predsednik društva), Skender Marinovič, Edv. Sorč (poznejši predsednik), B. Radakovič, Škender Vilhar (vsi ti trgovci), Mate Baštjan (duhovnik), Franjo Kavčič, Franjo Cegnar (tajnik).

V odboru so bili zastopani Slovenci in Srbi; jedro so tvorili zastopniki trgovskega stanu. Poleg imenovanih so delovali v društvu pesnik Koseski in Čeh Jan Vaclav Lego, kateri je društvenike po-

svoje prve častne člane: dr. Bleiweisa, dr. Št. Kočevarja, Dav. Trstenjaka.

Z l. 1879. ko je bil izvoljen za predsednika poznejši častni član Mate Polich, ki je bil s presledkom dveh let društveni predsednik celih enajst let, v odbor pa pokojni veletržec Ante Truden, poznejši predsednik, napočila je po večletni kritični dobi zopet cvetoča in slavna doba za „Slov. Čitalnico“. Agilnega odbornika je pridobila l. 1884. v Ivanu Mankoču, ki je bil skoraj 30 let v odboru.

In kdo jih našteje še vse druge, ki so toliko za „Slov. Čitalnico“, kolikor za napredek slov. življa v Trstu, kakor tudi včasih za celokupno Slovenstvo največjega

Prihod „Glasbene Matice“ v Opatijo.

pomena. Omenjamo Srečka Bartla, ki je 25 let bil čitalniški pevovodja, ter si kakor pevovodja poznejšega „Slov. pevskega društva“ pridobil nevenljivih zaslug na Tržaškem. In potem imena inženjerja Živica, dr. K. Glaserja, Viktorja Dolenca, dr. Rybára in drugih, kdo jih ne pozna.

L. 1900. je bil Ante Truden po 25 letih zaslužnega društvenega delovanja kakor predsednik, podpredsednik in odbornik izvoljen za častnega člana. Sploh je trojica Polich, Truden, Mankoč največjega pomena za obstanek in razvit jubilaninje.

Dodajamo, da je „Slov. Čitalnica“ v dobi svojega obstanka poleg manjših zabav, izletov, jour-fijev, plesov, predavanj poskrbela za nad 300 večjih prireditelj, da je imela v vsem preko 3000 članov in nad 1500 odborovih sej in zborov.

Nekaj slik naj bralcu ilustruje ta kratek zgodovinski očrt enega najstarejših društev na Slovenskem sploh. Jubilaninji pa želimo najlepši razvoj tudi v drugem petdesetletju.

„Glasbena Matica“ v Opatiji in na Sušaku.

(Slika pev. zbora „Glasb. Mat.“ in g. Hubada priobčimo prihodnjič.)

Koncerta, ki ju je pod vodstvom svojega voditelja gosp. koncertnega mojstra M. Hubada priredil pevski zbor „Glasbene Matice“ v Opatiji (dne 25. marca) in na Sušaku (dne 26. marca) pomenjata nov trijumf slovenske pesmi in novo sijajno zmago „Matičnega“ pevskega zbora.

V soboto 25. marca zjutraj je odpeljal posebni vlak iz Ljubljane 100 pevcev in 300 drugih izletnikov proti Reki. V Reki so Slovence pozdravili in pogostili reški, slovenski in hrvaški narodnjaki v prostorih reškega „Narodnega doma“ in hrvaške dame so jim poklonile krasne šopke.

Krasno je nagovoril izletnike predsednik „Čitalnice“ gosp. Turkovič in prav presrečno mu je odzdravil predsednik „Glasbene Matice“ gosp. dr. Ravnihar.

Popoldne je odpeljal izletnike posebni parnik v Opatijo. Med potjo se je ustavil v Volosku, kjer je pozdravil Slovence poslanec dr. Pešič.

Koncert se je vršil zvečer ob 9. uri v dvorani opatijske kavarne Kvarnero. Zbrala se je najodličnejša družba tako mnogoštevilno, da je bila velika krasna dvorana, ki je v nji prostora za 3000 ljudi čisto polna. Zastopani niso bili le Hrvati, temveč tudi Francozje, Angleži, Čehi, Poljaki, Rusi, Madjari, Nemci itd. — lahko rečemo zastopniki vseh evropskih narodov. In vsi so bili od koncerta kar očarani. Zbor mešani in moški je pel skladbe skladateljev Adamiča, dr. Kreka, Jenka, Ferjančiča, Aljaža, Juvanca in Schwaba ter slovenske in hrvaške narodne pesmi. Pel je z občutkom, čisto in s finim prednašanjem. Nekatero točko je moral ponoviti, tako veliko je bilo splošno odobravanje, koncertni mojster gosp. Hubad je dobil velikanski laborov venec s hrvaško trobojnico. Mnogi odlični udeležniki koncerta so g. Hubadu prišli po koncertu čestitat. Kratkotomalo, uspeh je bil sijajen in je iznova potrdil, da stoji pevski zbor „Glasbene Matice“ pod vodstvom gosp. M. Hubada na vrhuncu v vsakem oziru.

V nedeljo dopoldne so obiskali Slovenci hrvaški Sušak, kjer so bili v „Nar. domu“ od ondotnih Hrvatov prav po bratsko sprejeti. Godba je zasvirala „Naprej zastava Slave“, nato je govoril predsednik hrv. polit. društva na Sušaku g. dr. Livič in odzdravil mu je predsednik „Glasb. Matice“ g. dr. Ravnihar. Slednjič je godba zasvirala še hrvaško narodno himno. Izletniki so si ogledali potem zgodovinsko znameniti frankopanski grad Trsat. V znani romarski cerkvi na Trsatu je bila ob 10. uri dopoldne staroslovenska maša, pri kateri so peli pevci „Glasb. Matice.“

Koncert popoldne ob pol 4. uri v veliki dvorani hotela „Sušak“ je imel prav tako sijajen uspeh, kakor oni v Opatiji. Pele so se tudi iste skladbe, kakor dan poprej. Samostojno pa je v treh pesmicah nastopila sopranistinja gdč. Pavla Boletova. Njen krasni izvrstno izšolani sopran je zvenel srebrnočisto in morala je dodati še eno pesem, ker prej ni hotelo potihniti viharno odobravanje. Dobila je v zahvalo krasen šopek. Gosp. Hubadu pa je bil izročen od reških Slovencev dragocen srebrn laborov venec. Vrhunec je doseglo navdušenje, ko je na zadnje zbor zapel krasno hrvaško narodno himno „Lepa naša domovina“ Samo ob sebi se razume, da je bila dvorana nabito polna; vstopnice so bile že par dni naprej razprodane, in več sto ljudi je moralo oditi, ker ni bilo v dvorani nobenega prostora več.

Edino, kar je kalilo izlet, je bilo slabo vreme. Oba dni je deževalo. Vendar pa ni ni to moglo pokvariti dobre volje izletnikom.

„Glasbeni Matici“ čestitamo prav iskreno k sijajnim uspehom v Opatiji in na Sušaku in le to želimo, da bi se ji prav kmalu pridružili novi enako sijajni!

Laški ministrski predsednik Luzzatti.

Ministrska kriza na Laškem.

Laški ministrski predsednik je podal kralju demisijo celokupnega kabineta dne 20. marca. Kralj je demisijo vzel na znanje. Prinašamo sliko ministrskega predsednika Luzzattija.

Boji v Mehiki.

V Mehiki že dolgo časa vre. Mnogo jih je, ki niso zadovoljni s predsednikom republike Diazom, in iz te nezadovoljnosti se je porodila vstaja. Zedinjene države severoameriške so pozorno zasledovale gibanje v Mehiki, da bi takoj posegle vmes, če bi bilo potreba. Ob celi meji so postavile močne straže. Naša slika nam kaže tako obmejno stražo.

Amerikanska mejna straža.

Siamska dvojčka.

Siamska dvojčka.

Narava ima včasih svoje nepreračunljive muhe. Prav nič redke niso roke s šestimi prsti in pod. Dobe se celo otroci z dvema glavama in včasih tudi skupaj zraščeni dvojčki, t. zv. siamski dvojčki. Seveda taki otroci navadno ne živijo, niso skoro za drugo rabo, nego da jih kažejo po svetu radovednemu občinstvu in učenjakom. Zadnjič je nekje na Ogrskem porodila neka kmetica taka dvojčka, ki jih z materjo vred kaže naša slika.

Ruski minister Sasanov.

Ruski zunanji minister Sasanov, naslednik Izvoljskega, je nevarno obolel. Bo-

Ruski minister Sasanov.

lezen je tako nevarna, da je moral za zdaj popolnoma pustiti svoje ministrske posle in mu je moral biti imenovan začasni namestnik.

Iz Ziljske doline.

Danes prinašamo par nadaljnjih slik iz Ziljske doline. Ziljska narodna noša je jako lepa in slikovita. Ženske s kratkimi nabranimi krili, z belimi nogavicami, z lepo pisano ruto okolo vratu, moški s kratkimi jirhastimi hlačami, zelenim klobukom in peresom za klobukom. V Ziljski dolini se mnogo pečajo z drvarenjem. Slika nam kaže, kako spravljajo les s hribov v dolino.

Slovenski pisatelj Etbin Kristan.

Etbina Kristana ime se v slovenski literarni javnosti ne imenuje tako pogosto, kakor bi po pravici zaslužilo. Ni jih danes še veliko, ki bi ga znali po zaslugi oceniti. Deloma je temu kriva njegova skromnost, ki mu ni dopustila nikdar, da bi se preveč silil v ospredje, še bolj pa morda to, da imamo v mislih, kadar slišimo njegovo ime predvsem politika Etbina Kristana — on je namreč voditelj slovenske socialne demokratične stranke. Od njegovih del zaslužijo prvo mesto njegove drame: „Ljubislava“, tragedija iz starslovenskih poganskih časov, ki se vrši na Koroškem, potem socialnopolitična drama „Kato Vrankovič“ in najnovejša socialna drama „Samosvoj“, ki je bila dne 25. marca v prvič vprizorjena na ljubljanskem slovenskem odru. (Izšla je tudi pri založniku Schwentnerju v Ljubljani.) V

se je pokazal spretnega dramatika, polnega globokih idej. — Z veseljem upamo, da to njegovo delo ni zadnje.

Slovenski pisatelj Etbin Kristan.

Cankarjev „Aleš iz Razora“.

Ko je izšla svoj čas Cankarjeva knjiga „Aleš iz Razora“, si je bila vsa slovenska javnost v svesti, da je to najboljša in najbolj ljudska povest tega pisatelja. In zakaj pač? Ker je pisana v lahkem, razumljivem, ljudskem tonu, česar dotlej nismo bili vajeni od mračnega Cankarja in, kar je glavno, ker je zajeta iz našega domačega, kmečkega življenja, ker je junak povesti resnično živel in je umrl šele pretečeni teden, dne 16. t. m. v svoji bajti v Razoru pri Vrhniki. — Naša slika nam kaže verni

Drvarji iz Ziljske doline.

nji izkuša E. Kristan razrešiti razmerje med socializmom in individualizmom. „Samosvoj“ človek, človek, ki hoče živeti čisto sam, brez ozirov na svojo okolico, je — še prav posebno z ozirom na današnje razmere — nemogoča stvar. Masa, ki je vedno močnejša nego on, ga uniči, ga mora uničiti.

Ta E. Kristanova drama je imela pri svoji prvi predstavi odločen in lep uspeh, kakor že lani „Kato Vrankovič“. Pisatelj

fotografični posnetek Cankarjevega Aleša, Bil je to original, ki čedalje bolj izumirajo v našem narodu, zato je pač vredno, da se ga na tem mestu spomnimo in da pokažemo našemu občinstvu tudi njegovo sliko. Poznal ga je na Vrhniki vsak otrok, znan je bil vsakomur po imenu Gromčev Nace iz Razora. Na vse zgodaj jutraj jo je že primahal iz svoje bajte v trg in kjer je vedel za kako znamenje, za kak križ ali kako drugo sveto stvar, se je mož že

Aleš iz Razora.

oddaleč odkril, križal in priklanjal, molil na ves glas in se trkal na prsa. Če je bilo v cerkvi preveč ljudi in vsled gnječe ni mogel do svete podobe, ki bi jo bil rad poljubil, je iztegnil prav enostavno roko in se dotaknil s svojim dežnikom svetega predmeta in nato je poljubil dežnik. Toda Nace je bil tudi navihan: pripovedoval vam je nič kaj svete stvari in okrog deklet se je posebno rad smukal. Vedel je, da ga je

nekdo dal v „bukve“ in s ponosom je pripovedoval, da celo turški cesar bere o njem. Sicer pa ga je Ivan Cankar, rojen Vrhnčan, tako dobro opisal v svoji povesti, da je treba le vzeti knjigo v roko in čitati — pa imate Aleša pred seboj, kakršnega vidite na naši sliki.

Fedor Gradišnik.

Nemška cesarska dvojica na Dunaju.

Cesar Viljem, cesarica Avgusta Viktorija, princ Joachim Viljem in princesinja Viktorija Luisa so prišli pretekli petek, dne 24. marca na obisk na Dunaj. Na kolo-dvor jih je prišel pozdravit cesar Franc Jožef. Potem so se odpeljali v Schönbrunn, zvečer pa so se odpeljali na jug.

Zahtevajte povsod Tolstovrško slatino, ki je najboljša planinska kislava voda.

Drobiž.

Vprašajte kogar hočete, vsak vam bo povedal, da je najboljša samo pristna Kolinska kavina primes. Edino ona, da kavi prijeten vonj, izboren okus in lepo barvo — v tem je ne doseže nobena druga cikorija. Tembolj pa moramo Kolinsko kavino primes priporočati kot pristno domače blago, ker z njega nakupovanjem podpirate domačo industrijo.

Grob grobarju. Nekje na Pruskem je umrl grobar. Toda vsled neke vraže mu ni hotel nikdo izkopati groba. Župnik je moledoval dva dni, ker pa je bilo vse brezuspešno, je sam vzel kramp in izkopal grobarju jamo.

Pametna naredba. Parlament države Indiana je sprejel zakon, da se morajo vsi

moški pred poroko dati pregledati od zdravnika. Pri boleznih, posebno pri takih, ki bi se lahko prenesle na otroke, so uradi dolžni zakon zabraniti.

Kožnati denar. Prva dežela na svetu, ki je imela mesto kovanega denarja bankovce, je bila gotovo Kitajska. Pred davnim časom so delali namreč v Kitajski denar iz kož. In še danes imajo v mnogih krajih Kitajske kože gotove velikosti dedarno vrednost. Od kod ta navada? Kitajski cesar Ou-Ti je bil nekda v velikih denarnih zadregah. Tedaj je dvorni običaj predpisaval vsem princem in velikim dostojanstvenikom, da so si morali pri vstopu v cesarske prostore zakriti lice s kosom živalske kože. Modri finančni minister pa je izkoristil ta običaj ter izdal ukaz, da je pri sprejemih v cesarskem dvoru prepovedana vsaka koža, razen belih od neke

Ziljanke.

živali iz cesarjevih lovskih gozdov. Naravno je, da so se kože iz cesarskih gozdov silno drago prodajale ter da so se kmalu napolnile cesarske blagajne. Nazadnje je prišlo kupčevanje s kožami tako v navado, da so po vsej Kitajski sprejemali kože mesto denarja.

Aeroplani — in reja ovc. Nečuvstvo vpliva avijatika na ovce. V Salisburyju, kjer je ovčarstvo zelo v cvetu je vojaško vežbališče za avijatike. Neprenehoma križajo, frčijo, in ropotajo nad tamošnjimi poljanami vojaški in privatni aeroplani in posledica tega je, da so ovce vse zbegane in podivjane. Ovce namreč ne pogledajo nikoli v zrak in zato mislijo, da je za njimi nepoznan velik pes, pred katerim se skušajo z begom rešiti. Posledica tega nemira in straha je, da ovca druga za drugo zvrže in še sama pogine. Vojno ministristvo bode odločilo, da li naj vse ovce poginejo, ali pa da se naj vežbališče prestavi.

Zaroka „slepega kavalerista“ z milijonarko. Kot „slepi kavalerist“ poznani burski boritelj Mulloy, ki je oslepel radi strele na obeh očesih, se je zaročil z miss Monroe. Mlada dama bode podedovala nekoč še milijone, katerih ima že sedaj obilo. Pred leti se je zagledala v Mulloya, ki je služil kot navaden vojak in si je vtepla v glavo, da mora postati njen mož. No, sedaj se bo pa to zgodilo.

Kaj si lahko privoščijo milijonar. Mnogi milijonarji zbirajo redke reči, za katere plačujejo silne cene. Nekoč je plačal tak bogataš 250.000 za klavir, neki drug pa je dal isto vsoto za 4 palce visoko srebrno

Poset nemškega cesarja in cesarice na Dunaju.

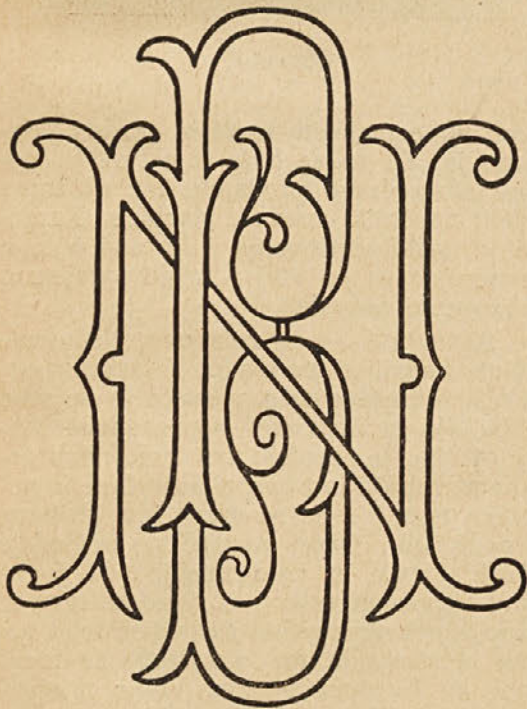
časo. Še dražje je kupil tak milijonar kulkalo; dal je zanj nekaj 350.000 kron. Njegova vrednost je v zlatu, iz katerega je narejeno, še bolj pa v dragih kamenih, s katerimi je posejano. Poslednje čase so prišli taki bogataši do prepričanja, da se človek s pojedinami lahko iznebi denarja. Vršila se je že pojedina na konjih in pojedina v rudokopu, najnenavadnejša pa je bila ona, ko so na koncu delili cigarete, ki pa niso bile omotane v papirčke, nego — v stodolarske bankovce.

Drago stanovanje. Če porabi milijonar, ki nima materialnih skrbi, mnogo denarja za opremo svojega stanovanja, je to pojmljivo, vendar pa je zbudil en slučaj tudi v Ameriki splošno pozornost. Nedavno je plačal new-jorški milijonar 2 milijona dolarjev za hišo, ki je samo polovico tega vredna in je podrl malo poslopje poleg hiše, katero je s 500.000 dolarji tudi petkrat preplačal, samo da dobi prostora za vrt. Nato je začel hišo opremljati. Samo stenski okras v spalni sobi iz bogato pozlačenih rezbarij stane 325.000 kron, garderoba spalne sobe 750.000, oprava toaletne mize 325.000 in umivalna miza 190.000 kron. To je le nekaj in kaj še stane vse drugo?

Za Ameriko znaša naročnina celoletno 12 K, ker je poštnina zelo visoka in se mora vsaka številka dobro oviti.

Ženski vestnik.

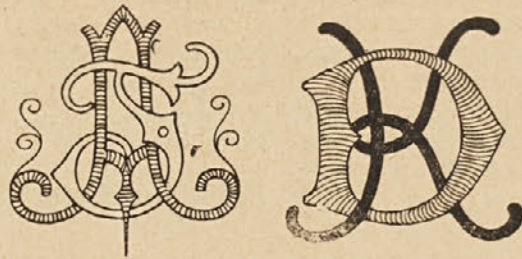
Ko nam bodo razmere kolikaj dopustile, bomo napravili Slov. Ilustr. Tedniku posebno prilogo, ki bo prinašala poročila in slike o ženskih vprašanjih ro-

čnih delih, modi, vzgoji otrok, zdravstvu (higieni) in sploh o go-

spodinjstvu. Agitirajte torej za Slov. Ilustr. Tednik, da dobi kmalu zadostno število naročnikov in — inseratov! Danes priobčimo vsled piclega prostora le par

monogramov. Naši naročniki dobe na željo brezplačno posebne odtise od vseh monogramov, ki jih priobčimo danes in v prihodnje; vposlati je le 10 h za poštnino.

Mali oglasi.

Da ustrezemo želji inserentov, priobčevali bomo tudi male oglase. — Vsaka beseda v malih oglasih stane 10 h, debelo ali razprto tiskana pa 20 h. — Najmanjši znesek 1 K. — Pismenim vprašanjem je priložiti znamko 20 vin. — Pri malih oglasih ni nič popusta in se plačujejo vnaprej; zunanji inserati v znamkah.

Zaključek malih oglasov sredo opoldne.

Sprejem učenca v svojo trgovino z mešanim blagom. M. Berlisk v Žetalah pri Rogatcu.

Stanovanje za majev termin (3—4 sobe, event. tudi 5) iščem v Ljubljani. Ponudbe na upravništvu Tednika.

Trgovski pomočnik manufakturne stroke, išče službe. Ponudbe na upravništvu Tednika pod „Vesten in marljiv“.

SLOVANSKA KNJIGARNA JOSIP GORENJEK

Trst, via Caserma

se priporoča slavnemu slovanskemu občinstvu pri nabavljanju knjig vseh jezikov, tiskanic in papirnih predmetov, razglednic, balončkov itd. Prodaja časopisov, Ilustrovani Tednik i. dr. Vsi Slovani Trsta v edino slovansko knjigarno.

Iščem

posojilo 12.000 K

na posestvo z gostilno in obrtjo, ki daje letno 4500 K najemnine.

Za varnost posojila nudim: vknjiženje na II. mesto in dva dobra poroka. Na I. mestu je vknjiženo 20.000 K hranilnice. Eventualno posestvo tudi prodam pod ugodnimi pogoji. Pisma na upravo tega lista pod „varno in dobičkanosno“.

Čudež ameriške industrije

izumljeno je novo

Adirno pero („Maxim“)

s pisalno pripravo za črnilo in svinčnik.

Ta posebno duhovito sestavljen aparat služi za hitro in gotovo seštevanje in so njegove glavne prednosti ob najpreprostejši uporabi in brezhibnem funkcioniranju: na eni strani veliko razbremenjenje možgan, ker se celo pri zdržema večurnem delu z Maximom ne občuti nobeno živčno utrujenje, ki se sicer tako pogosto opaža; na drugi strani zanesljivost in velik prihranek na času. Cena enemu komadu z lahko umljivim natančnim navodilom K 10-60 po povzetju, ako se vpošlje denar naprej K 10.

Dobiva se pri glavnem zastopstvu Em. Erber, Dunaj II./8., Ennsgasse št. 12. Iq.

Pozor! Trgovci! Pozor!

:: Nudi se Vam priložnost ::

100 prav krasnih razglednic vsake vrste lepo sortirane za K 3, 4 in 5.

Pošilja se po povzetju ali denar naprej, tudi v znamkah (20 vin. za poštnino). — Ako enkrat poskusite, naročili bodele vedno le pri meni. — Velika zaloga vsakovrstnega papirja, pisalnih potrebščin ter novih šolskih zvezkov.

Vilko Weixl, Maribor (Štajersko), Gosposka ulica št. 33.

Veliko presenečenje!

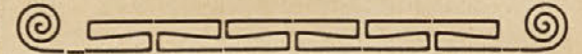
V življenju nikdar več take prilike!

600 kosov samo K 4-20

Krasna pozlačena precizijska ura na sidro z verižico, točno idoča, za kar se 3 leta jamči, 1 moderna svilnata kravata za gospode; 3 kosi najfin. žepnih robcev; 1 krasen prstan za gospode z imit. dragim kamnom; 1 krasna dam. garnitura nakitja, obstoječa iz prelepega kollierja iz orient. biserov, mod. damsko nakitje s patent zaponi, 2 elegantni zapestnici, 1 par uhanov s patent kljukicami, 1 krasno žepno toaletno zrcalo, 1 usnjata denarnica; 1 par gumbov za manšete, 3 stop. double-zlato s patent zaponi; 1 veleleg. album za razglednice, najlepši razgledi vsega sveta; 3 šaljivi predmeti, veliko zabave za mlado in staro; 1 zelo praktičen spisovnik za ljub. pisma za gospode in dame; 20 korespondenčnih predmetov in še 500 drugih koristnih predmetov, ki so v hiši neizogibni. — Vse skupaj z uro, ki je sama vredna tega denarja, velja samo K 4-20. Pošilja po povzetju ali pa če se denar naprej pošlje dunajska centralna razpošiljalna hiša

P. LUST, KRAKOV št. 575.

NB. Pri naročitvi 2 zavojev se priloži prima angleška britev. — Za neugajajoče denar nazaj.

Zaloga čevljev

:: Jos. Herrisch ::

Jurčičev trg 3. :: Pod Trančo.

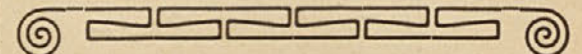
Blago najboljše vrste,

:: po najnižjih cenah. ::

Specijaliteti: pravi hri-

:: bolaški, podkovani ::

„Goiserce“.

Najnovejša konfekcijska trgovina

Maček & komp.

Ljubljana, Fran Jožefa cesta 3.

Spomladne obleke in površnike

najmodernejšega kroja. Gumijevi

plašči.

Princip: solidnost in točnost.

Gričar & Mejač

Ljubljana, Prešernova ul. 9.

priporočata svojo bogato zalogo vsakovrstnih oblek za gospode, dečke in otroke, ter velikansko izbero

v konfekciji za dame.

Jubilejni spomenik.

Humoreska. Spisal Ferdo Plemič.

Sešli so se samo ob sebi umevno v črnih, večalimanj modernih salonskih suknjah in frakih, ter večalimanj kocinastih cilindrih in odkorakali so tako svečanostno proti čarobni lopi, da je gledalo pol mesta za njimi, in da je skozi ves teden še vse mestece o tem govorilo o vseh podrobnostih, tudi o spodnje hlačnih trakovih očeta Kisca, ki so sicer beli kakor sneg in lepo na široko polikani, kljub tem in sličnim lepim lastnostim precej nesramno gledali v svet izpod prekratkih črnih hlač. Prišli so do lope, in župan je prijel za njeno kljuko, ki se je — čudno dovolj — takrat vdala z durimi vred. Vstopila je slavna jurijska in zagledala sedečega na zaboju ilovice kiparja Miho Mihca, ki si je podpiral z obema rokama kuštravo glavo ter grizel ostanek pol tleče pol smrdeče smodke med zobmi. Miha Mihec je imel namreč ta dan strašnega mačka, in v sličnih slučajih se je zatekel vedno v hladno lopo. Pred njim je stala visoka, trinožna, okrogla mizica na kateri je bil brezlični kup ilovice. Jedva par odtiskov tenkih Mihčevih prstov je bilo poznati na tej ilovici. Edino, kar se je dobro videlo, sta bili v ilovico vrezani letnici 1411.—1911.

Miha Mihec je malomarno pogledal po črnooblečeni družbi, ki je vstopila, in niti ganil se ni z zaboja, na katerem je sedel.

„V umetniško kontemplacijo je uglobljen!“ reče poltiho župan okolostojecim, ali takoj ga oblije rudečica opravičene jeze, ko hitro zazre kiparjev osnutek.

„Kaj to? Toda je . . . V celem mesecu . . .! Vrag me vzemi, če ni ta človek defraudant!“ jame brezbožno kleti župan Sitnež.

Kipar Miha Mihec, je bil premalo Miha in preveč Mihec, da bi odgovoril na to županovo zgražanje niti pol besede. Vlekel je ob svojem čiku in si mislil svoje.

Ostali člani jurijske so si ogledovali kuce ilovice na visoki mizici od vseh strani ter zaporedoma zmajali z glavami. Vsem se je pač zdelo premalo vidljivega za mesec dni dela. Tu ni bilo videti niti sence vojvode ali prvega župana, niti kakšne Muze, ali divjih Turkov itd. In če bi v tem hipu kdo vprašal v tem smislu Miho Mihca, bi mu kipar gotovo pritrtil ter dostavil, da je v resnici ves mesec pošteno lenaril. Ali vprašal ga ni nihče, samo oče Kisec, v navadnem življenju črevljarski mojster, je dejal zaničljivo: „V tem času izdelam jaz trideset parov čevljev!“

Že je hotel Miha Mihec moliti pred zbrano jurijsko svoj očitni kes, češ da je res lenuh prve vrste, ali da bo v par dneh vse popravil in izvršil, kar mu pride oče Plešec nenadoma na pomoč: „Gospoda!“ reče oče Plešec in se oddahne. „Ni pač umestno, da pri akademskem umetniku, kakor je gospod Miha Mihec, uporabljamo rokodelsko merilo, najmanj pa črevljarsko, ali pa merilo birokrata.“ Pri tem je pomenljivo pogledal očeta Kisca in župana ter nadaljeval: „Malo se nam dozdeva, kar imamo pred seboj; kup ilovice pač in nič drugega bi rekel lajik, ki z umetniško oslepljenim očesom zre danes na ta kiparski osnutek. In vendar koliko ženijskega je v njem! Preglasovali ste me zadnjič, dragi rojaki, in ognjegasci, (oče Plešec je bil namreč tudi častni član ognjegasnega društva v mestecu), ko sem hotel govoriti o pravi in moderni, poudarjam moderni, kiparski umetnosti. Naj bo; moje besede v blagor domovine in ognjegasnega društva ste pač napačno umevali: Ali danes, danes vam rečem: Tako sem

si mislil naš spomenik že od prvega početka sem in nič drugače. Prosim!“

Oddahnil se je malce oče Plešec ter med grobno tišino nadaljeval:

„To je umetnost, prava umetnost, domača in svetovna! Kaj nam mari, če tu stoji ena podoba ali dve. To ni nič! Glavno je ideja! In ideja je tu nad vse mojstrsko vtelesena. Prosim! Letnici tu spodaj podajata dobo, kup ilovice nad njima pa razvoj mesteca, ki kipi kakor tudi ilovica po nedoločenem sicer, ali vidnem vrhuncu. Ta bunka na tej strani pomenja prepoved meščanske zavesti. To je jasno vsakomu, ki ni udarjen s slepoto. Ta globelj pa turški napad. Tu se ilovica stisne; o! to so simbolično označene stiske našega mesteca! Tu se dviga po svobodi hrepenca v zrak; evo to označa leto 1848 to in ustavne boje. In tu najvišji vrh, top sicer, ali ravno v svoji toposti najbolj očitni, češ: nismo še dosegli vrhunca razvoja, in bogve, kaj še bo! In vse skupaj, posebno v mramorju in v pravi visokosti izvedeno, govori o trdnosti značaja in zvestobi meščanov. Tuintam zapazite sledove človeške roke. To pomeni, da nismo šli preko stoletji, ne da bi bili v stiki z vesoljnim človeštvom. Ali ti sledovi ne segajo globlje, kar označa, da smo v svojem jedru ostali kakor smo bili! To je mojstrsko delo prve vrste, in kdor drugače govori, je kiparsko akademski idiot!“ Tako konča oče Plešec in si obriše pot s čela.

Čudoma so zrli mestni očetje z županom in kiparjem vred v očeta Plešca. Vsi so prikimovali ter spuščali še tuintam kakšno modro na račun brezličnega kupa ilovice ker idiot in celo kiparsko akademski idiot ni hotel nihče biti. Oče Plešec pa je v svesti si zmage nad županom, krepko stisnil Mihi Mihcu roko rekoč:

(Dalje prih.)

Zamán.

Povest Henrika Sienkiewicza. — Poslovenil

Podravski.

Tako je govoril Vasilkovič.

Povedal je in pri tem težko sopol.

Tu ne gre zato, ali je povedal laž ali resnico; navedli smo ta razgovor samo radi tega, ker si ga je Švarc, ki je bil močno naklonjen praksi, vzela k srcu, ga prerešetal in mislil ter si naposled izbral medicinski oddelek.

Naj se zgodi, kar se hoče, človek priinese na svet gotovo naklonjenost.

Švarc je bil že po naravi realist, bolj se je navezaval na stvar nego na ideje. Prav nič mu tudi ni ugajala dialektika. Dokaj ljubše mu je bilo, da je mogel videti predmet takšen kakršen je, nego da bi ga videl zalšega nego je. Dvojno je gibanje misli v človeških glavah: nekatere teže vedno od središča, druge prenašajo vse proti središču; prve vhaajo, v preiskane reči ter jih oživljajo, družec jih z glavnim virom komaj z delikatno nitjo zavesti — to so takoimenovane tvorilne sposobnosti; drugi le tako nekako love reči ter jih prenašajo v lastni vir, druživši in pojmvši jih šele — in to so znanstvene sposobnosti. One so prirojene vstvariteljem, te pa preiskovalcem. Razlika med njimi je takšna, kakršna je med zapravljivcem in skopuhom, kakor med izdihavanjem in vdihavanjem.

Težavno je povedati, kaj je boljše: ene imajo dar vstvarjanja, druge odbijanja, pred vsem drugim pa pretvarjanja. Tudi v drugih je nekaj delavnega — resnica, saj tudi želodec ima to lastnost.

Izborna ravnotežje med gibanjem od središča in proti središču je genijalnost. Naravno je, da je potrebna tedaj tudi širjava gibanja.

Švarc je imel te druge sposobnosti — namreč združujoče.

Toda ni jih samo imel, marveč je tudi vedel za nje; to prepričanje ga je obvarovalo v življenju pred mnogimi napakami, dajalo je neko ravnotežje njegovim močem; ni se lotil ničesar, kar bi bilo zanj nemoogoče.

Računal je sam s seboj.

Imel pa je tudi mnogo vneme, ki se je mogla imenovati trdovratnost v znanosti. Duh, ki je hotel na vse zreti trezno, je tudi hotel videti vse trezno; da bi pa to videl dobro, treba mu je tudi vedeti dobro. On ni hotel ugibati, on je hotel znati.

To je bilo tudi krivo, da se ni učil nikdar polovičarsko.

Kakor pajek muho, tako je opredel predmet, ki ga je preiskoval z naglico s celo mrežo misli, ga srkal vase, lahko bi rekli, da ga je izsesal in prebavljaj.

Njegove misli so imele pri tem veliko gibčnost. Pogostoma je pahnil od sebe mnenje, ki je bilo že splošno sprejeto, uprav radi tega, ker je imelo že veljavo za seboj. Priznati je vendar treba, da si je tedaj trudil poiskati vse, kar je bilo contra — ako ni našel ničesar, pa je odjenjal. Imel je pri tem nemalo energije misli in dela.

Vse to je tvorilo njegovo moč, njegovo orožje, deloma že pridobljeno, deloma prirojeno. Pri tem smo pozabili dodati, da je imel še dvatisoč rubljev.

Preštevši to svojo zalogo, se je poprijel zdravilstva. Toda s čim večjo vnemo

se je je oprijel, tem bolj se je čutil razočaranega pri početku. Želel je vedeti, toda tam si je bilo treba tudi zapomniti . . . tega pa ne more slehrni, ker je to vprašanje spomina in volje, ne pa razuma.

Bilo je treba imeti spomin oči, spomin rok, potrebno je bilo eno in drugo ter celo deseto vteptati si posiloma v glavo, namestiti ga ondi kakor zrno v žitnici. Bilo je to malone rokodelsko delo, duševni organizem se ni okoristil s to zalogo, ker je ni prebavljaj. Manjkalo je ondi redilnosti. Filozofija fizičnega ustroja organizma se more kovati, kar se nežnosti in veličine posledic tiče, z vsemi drugimi, toda Švarc je šele začel spoznavati sam organizem. Ker se je podal na to pot, je moral gaziti po njej.

Pa je tudi gazil.

A tehnična stran naučnih opravkov je bila pikra, nevhaležna, polna skritih težav, nepričakovanih skrivnosti večkrat temna, pogostoma komaj vidna, prej pogostoma ogavna zmerom pa delavna.

Rekel bi, da je narava napovedala vojno človeškemu čutu.

Švarc se je boril s težavami in šel dalje.

Ta tehnika je imela še eno otožno stran v Švarčevih očeh: pravstveno je slabo vplivala nanj.

Odkrivala je konec življenja, ni pa pokazala, če obstoji tudi nadaljevanje. Odstranjevali so brez najmanjšega omahovanja zaveso smrti; ves gnus tega pozemeljskega posla se je kazal v nagi brezsrčnosti. To, kar je bilo mrtvo, je bilo ob enem cinična obljuba za one, ki so živeli. Zdelo se ti je, da je smrt govorila ob belem dnevu; na snidenje v temi!

(Dalje prih.)

V Narodni kavarni v Ljubljani
svira vsak dan

:: damska kapela ::

Vstopnina prosta. Za obilen obisk se
priporoča Fran Krapež.

Zahtevajte „Slov. Ilustr. Tednik“ v vseh
gostilnah, kavarnah, briv-
nicah, čakalnicah i. t. d.

Tovarniške cene!

!! Trgovci, pozor !!

Kupujem le večje množine
blaga naravnost iz dobrih tova-
ren po nižji ceni, vsled tega
mi je mogoče tekmovali (kon-
kurirati) z večjimi preprodajalci,
posebno z vsakovrstnim papir-
nim in galanterijskim blagom;
kakor n. pr. s svilenim, kance-
lijskim, konceptnim pisalnim pa-
pirjem in z vsakovrstnim pisal-
nim orodjem, s šolskim orodjem,
z razglednicami itd. — Na željo
razpošiljam od nekaterih pred-
metov tudi vzorce. — Pričaku-
joč obilnih naročil, se priporočam
Z velespoštovanjem
J. N. Peteršič, Ptuj (Štajersko).

Pestrezba strogo solidna

Tovarniške cene!

Milko Krapež
urar in trgovec z zlatnino
in dragulji.
Ljubljana, Jurčičev trg.
Cenik zastoj in poštnine prosto.
Zaprisežen sodnijski izvedenec.

TRI ŽLICE

železnatega vina lekarja Piccolija
v Ljubljani, e. in kr. dvorn. založn.,
vsebuje množino železa, ki jo mora
zaužiti odrasli človek vsak dan, ako
njegov organizem potrebuje železa,
v nasprotju z drugimi izdelki, ki vse-
bujejo le tako množino železa, ki
se dokazano nahaja v vsakem na-
miznem vinu, in torej nimajo ni-
ke medicinske vrednosti.

Polliterska steklenica 2 K.

Naročajte „Slovenski Ilustrovani Tednik“.

Trgovina z železnino **Fr. Stupica** Trgovina z železnino
v Ljubljani, Marije Terezije cesta 1.
priporoča svoje izvrstne poljedelske stroje, stavbene potrebščine, kuhinjsko
opravo, vse orodje za rokodelce ter razne druge železninske predmete.

Modni salon
OZMEC & VIČIČ
Ljubljana Šelenburg. ul. 4

priporoča svojo veliko zalogo krasnih
dunajskih in pariških modelov, dekliš-
kih in otroških klobukov, športnih kap ter
vseh v to stroko spadajočih predmetov.
Žalni klobuki vedno v zalogi
Popravila se vrše točno in ceno.

Grand hotel Balkan v Trstu

3 minute od južnega
kolodvora, v bližini
glavne pošte. — Naj-
modernejši komfort. — Lift. — Kopeli. — Električna razsvetljava.

Restavracija najizbornejše vrste z dunajsko in italijansko kuhinjo. — Izbrana
vina. — Kavarna. — Omnibus k vsem vlakom. — Sobe od 2.50 K naprej, z
všteto razsvetlavo. — Pension po dogovoru, pri daljšem bivanju znižane cene.

Trst, Piazza Caserma — via Geppa. Počkaj in Kögl, lastnika.

Delniška glavica 5.000.000 kron. **LJUBLJANSKA KREDITNA BANKA V LJUBLJANI.** Rezervni fond nad 610.000 kron.

Stritarjeva ulica št. 2

priporoča promese na 4% Tiske srečke à K 8.—; žrebanja 1. aprila; glavni dobitok K 180.000.—.

Podružnice v Spljetu, Celovcu, Trstu, Sarajevu in Gorici.

Sprejema vloge na knjižice in na tekoči račun ter jih obrestuje od dne vloge po čistih 4 1/2 %.

Učiteljska tiskarna v Ljubljani

P. Z. Z. O. Z.

izvršuje vsa v tiskarsko
in litografsko stroko spa-
dajoča dela najsolidneje
in po zmernih cenah.

Frančiškanska ul. št. 8.